

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการติดต่อสื่อสารของผู้บริหารโรงเรียนและขวัญกำลังใจของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย ซึ่งสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะดังนี้

5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

5.2 วิธีดำเนินการวิจัย

5.3 สรุปผลการวิจัย

5.4 อภิปรายผลการวิจัย

5.5 ข้อเสนอแนะ

5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อประเมินพฤติกรรมการติดต่อสื่อสารของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา
2. เพื่อประเมินขวัญกำลังใจของครูในโรงเรียนประถมศึกษา
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการติดต่อสื่อสารของผู้บริหารโรงเรียนกับขวัญกำลังใจของครูในโรงเรียนประถมศึกษา

5.2 วิธีดำเนินการวิจัย

5.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- 1) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในโรงเรียนประถมศึกษา

จำนวน 5,454 คน

2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ Krejcie และ Morgan ได้กลุ่มตัวอย่าง 360 คน

5.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวนข้อคำถาม 60 ข้อ และมีค่าสัมประสิทธิ์ของความเที่ยง เท่ากับ 0.98 แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบประเมินพฤติกรรมการติดต่อสื่อสารของผู้บริหารโรงเรียน ผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาขึ้นเอง ใช้ประเมินพฤติกรรมการติดต่อสื่อสารของผู้บริหารโรงเรียน 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านผู้ส่งข่าวสาร ด้านการใช้สื่อ ด้านการใช้ช่องทางในการติดต่อสื่อสาร และ ด้านผู้รับสาร มีข้อคำถาม จำนวน 30 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบประเมินขวัญกำลังใจของครูในโรงเรียนประถมศึกษา ผู้วิจัยได้พัฒนาจากแบบสอบถามของ กิ่งพงษ์ นครพรหม (2536) และ ประเสริฐ เนยสูงเนิน (2538) ใช้ประเมินขวัญกำลังใจของครูในโรงเรียนประถมศึกษา 6 ด้าน คือ ด้านความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของหน่วยงาน ด้านความรู้สึกรับผิดชอบในหน้าที่ ด้านความรู้สึกประสบความสำเร็จ ด้านความรู้สึกมั่นคงในการทำงาน ด้านความรู้สึกพอใจในการทำงาน และด้านความสัมพันธ์กับบุคคลในหน่วยงาน มีข้อคำถาม จำนวน 30 ข้อ

5.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามด้วยตนเอง และขอความร่วมมือจากผู้บริหารโรงเรียน ดำเนินการเก็บแบบสอบถามส่งคืนผู้วิจัย ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปทั้งสิ้น 360 ฉบับ ได้รับกลับคืนเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ทั้ง 360 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 โดยใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล 1 เดือน

5.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดังนี้

1) ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการติดต่อสื่อสารของผู้บริหารโรงเรียนและขวัญกำลังใจของครูในโรงเรียนประถมศึกษา วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2) การหาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการติดต่อสื่อสารของผู้บริหารโรงเรียนและขวัญกำลังใจของครูในโรงเรียนประถมศึกษา วิเคราะห์โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ตามวิธีการของ Pearson's product moment correlation

5.3 สรุปผลการวิจัย

5.3.1 พฤติกรรมการติดต่อสื่อสารของผู้บริหารโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับ "ดีมาก" เรียงตามลำดับ ได้แก่ ด้านผู้ส่งข่าวสาร ด้านการใช้สื่อ ด้านผู้รับสาร และด้านการใช้ช่องทางในการติดต่อสื่อสาร

5.3.2 ขวัญกำลังใจของครูในโรงเรียนประถมศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับ "ดีมาก" เรียงตามลำดับ ได้แก่ ด้านความรู้สึกรับผิดชอบในหน้าที่ ด้านความรู้สึเป็นส่วนหนึ่งของหน่วยงาน ด้านความรู้สึพอใจในการทำงาน ด้านความสัมพันธ์กับบุคคลในหน่วยงาน ด้านความรู้ประสบการณ์ความสำเร็จ และด้านความรู้สึมั่นคงในการทำงาน

5.3.3 พฤติกรรมการติดต่อสื่อสารของผู้บริหารโรงเรียน และขวัญกำลังใจของครูในโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า พฤติกรรมการติดต่อสื่อสารของผู้บริหารโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับขวัญกำลังใจของครูในโรงเรียนประถมศึกษา โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.66 อยู่ในระดับ "ค่อนข้างสูง" และเป็นความสัมพันธ์ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

5.4 อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยมีประเด็นสำคัญที่น่าสนใจและควรแก่การนำมาอภิปรายผล ดังนี้

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการติดต่อสื่อสารของผู้บริหารโรงเรียนและขวัญกำลังใจของครูในโรงเรียนประถมศึกษา โดยศึกษาผลการวิจัยตามตัวแปรต่าง ๆ แล้วพบว่าพฤติกรรมการติดต่อสื่อสารของผู้บริหารโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับขวัญกำลังใจของครูในโรงเรียนประถมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ และพบว่าผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษามีพฤติกรรมการติดต่อสื่อสารอยู่ในระดับที่ดีมาก จึงเป็นผลให้ขวัญกำลังใจของครูในโรงเรียนอยู่ในระดับที่ดีมากตามกันไปด้วย สอดคล้องกับที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาหลักการแนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารทางการบริหาร ได้สรุปแนวคิดที่สำคัญได้ว่าการติดต่อ

สื่อสารเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้การบริหาร และการดำเนินการของโรงเรียนประถมศึกษาเป็นไป ด้วยความราบรื่น และประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพสร้างขวัญกำลังใจแก่ครูในโรงเรียน

แนวคิดดังกล่าวของผู้วิจัยสามารถอภิปรายสนับสนุนได้จากแนวคิดของ นพพงษ์ บุญจิตราตุลย์ (2529) ซึ่งได้ให้แนวคิดไว้ว่า การติดต่อสื่อสารเป็นกระบวนการทางการบริหารที่จะส่งข่าวและ ความเข้าใจจากบุคคลหนึ่ง ไปสู่อีกบุคคลหนึ่งหรือจากหน่วยงานหนึ่ง ไปสู่อีกหน่วยงานหนึ่ง เพื่อให้บุคคล หรือหน่วยงานทำงาน ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ขององค์การ ช่วยให้การประสานงานดีขึ้น และช่วยให้ ทุกคนในหน่วยงาน ได้เข้าใจความเคลื่อนไหวของการทำงานอย่างทั่วถึง การติดต่อสื่อสารจึงเป็น กระบวนการที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ในอันที่จะก่อให้เกิดความเข้าใจ ความร่วมมือและสร้างขวัญของบุ คลากรในหน่วยงาน ให้งานก้าวหน้าและประสบความสำเร็จด้วยดีและแนวคิดของ สมยศ นาวิการ และ ผุสดี รุมคม (2520) ได้ให้แนวคิดไว้ว่า การติดต่อสื่อสารเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการประสานงาน ของกิจกรรมของกลุ่ม ความเป็นผู้นำและการปฏิบัติหน้าที่ทางการบริหารทุกอย่าง ดังนั้นความมีประสิทธิภาพของผู้บริหารทุกคนย่อมจะขึ้นอยู่กับความสามารถในการติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่น และจากการศึกษา งานวิจัยที่มีผู้ทำการวิจัยไว้สามารถนำมาอภิปรายสนับสนุนผลการวิจัยครั้งนี้ได้ดังที่ สุวัฒน์ ศรีตาเดช (2532) ได้ทำการวิจัย พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการติดต่อสื่อสารของผู้บริหารโรงเรียน กับขวัญของบุคลากรในโรงเรียนมีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ มงคล ชานเกษร (2522) ได้ทำการวิจัยพบว่าผู้บริหารใช้การสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจให้กับ ครูในโรงเรียนในด้านการสื่อสารเพื่อให้รู้จักและเข้าใจหน้าที่การงานของตนสูง และผู้บริหาร โรงเรียนได้ใช้การสื่อสารเพื่อแก้ไขพฤติกรรมของผู้รับข่าวสารน้อยที่สุด และได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ถ้าได้ปรับปรุงการสื่อสารด้านนี้ให้ดีขึ้นก็เชื่อว่าจะทำให้ประสิทธิภาพของการสื่อสารบรรลุวัตถุประสงค์ ตามต้องการ และยังพบว่าทัศนคติของครูที่มีต่อการสื่อสารของผู้บริหารในโรงเรียนขนาดใหญ่ กับ โรงเรียนขนาดเล็กแตกต่างกันรวมทั้ง ได้เสนอแนะว่าถ้าหากผู้บริหารได้นำข้อมูลนี้ไปเป็นเครื่องมือ ปรับปรุงการสื่อสารให้ดีขึ้นจะทำให้ประสิทธิภาพการเรียนการสอนดีขึ้น ขวัญกำลังใจของครูในโรงเรียน จะดีขึ้นด้วยนอกจากนั้น Plunkett (อ้างถึงใน สุวัฒน์ ศรีตาเดช : 2532) ได้ทำการศึกษพบว่า การติดต่อสื่อสารของผู้บริหารกับผู้ใต้บังคับบัญชาจะส่งผลต่อความพึงพอใจในการทำงาน และ Wilson (อ้างถึงใน สุวัฒน์ ศรีตาเดช : 2532) ได้ทำการศึกษพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจ ระบบการติดต่อสื่อสารของ โรงเรียนกับแรงจูงใจการทำงานของครูมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติ

จากผลการวิจัยที่ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นพบและผลงานวิจัยที่ได้นำมาสนับสนุน แสดงให้เห็นความสอดคล้องกัน พอสรุปอภิปรายยืนยันได้ว่า พฤติกรรมการติดต่อสื่อสารของผู้บริหารโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับขวัญกำลังใจของครูในโรงเรียนประถมศึกษา กล่าวคือ ผู้บริหารโรงเรียนที่มีพฤติกรรมการติดต่อสื่อสารที่ดี จะทำให้ขวัญกำลังใจของครูในโรงเรียนดี และมีความพึงพอใจที่จะปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจจนทำให้การดำเนินงานของโรงเรียนประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นที่น่าพอใจและเกิดความเจริญก้าวหน้าในที่สุดต่อไป

5.5 ข้อเสนอแนะ

5.5.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้

- 1) ผู้บริหารการศึกษาทุกระดับควรให้ความสำคัญกับการติดต่อสื่อสาร เพื่อให้การบริหารงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นผลให้ขวัญกำลังใจของบุคลากรในโรงเรียน หรือหน่วยงานดีขึ้น
- 2) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา เช่น สำนักงาน การประถมศึกษาอำเภอ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด และสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตลอดจนกระทรวงศึกษาธิการ ควรได้จัดฝึกอบรมหรือสัมมนาเพื่อพัฒนาความรู้และทักษะในการติดต่อสื่อสาร ตลอดจนให้การสนับสนุนด้านเครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ในการติดต่อสื่อสารแก่โรงเรียนประถมศึกษาอย่างเพียงพอ

5.5.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

- 1) ควรทำการวิจัยเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการติดต่อสื่อสารของผู้บริหารโรงเรียน กับผลการบริหารด้านอื่น ๆ นอกจากขวัญกำลังใจของครู ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน หรือ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน
- 2) ควรทำการวิจัยเพื่อศึกษาสภาพการติดต่อสื่อสารของผู้บังคับบัญชาที่มีที่ตั้งหน่วยงานแยกกัน อยู่กับที่ตั้งหน่วยงานของผู้ใต้บังคับบัญชา เช่น สภาพการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดกับหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ หรือสภาพการติดต่อสื่อสารระหว่าง หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ กับ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา

3) ควรทำการวิจัยเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการติดต่อสื่อสารของผู้บริหารโรงเรียนในแต่ละด้าน ได้แก่ ด้านผู้ส่งสาร ด้านผู้รับสาร ด้านการใช้สื่อ และด้านการใช้ช่องทางในการติดต่อสื่อสาร กับขวัญกำลังใจของครูในโรงเรียนประถมศึกษา

4) ควรทำการวิจัยเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการติดต่อสื่อสารของผู้บริหารโรงเรียนกับขวัญกำลังใจในแต่ละด้าน ได้แก่ ด้านความรู้สึกรับผิดชอบในหน้าที่ ด้านความรู้สึเป็นส่วนหนึ่งของหน่วยงาน ด้านความรู้สึพอใจในการทำงาน ด้านความสัมพันธ์กับบุคคลในหน่วยงาน ด้านความรู้สึประสบความสำเร็จ และด้านความรู้สึมั่นคงในการทำงาน